

Kauppalankatu 43 A
45100 Kouvola
kymenlaakso.ko@oikeus.fi

OIKEUSMINISTERIÖ
oikeusministerio@om.fi
Lausuntopyyntö OM 7/021/2010

Kymenlaakson käräjäoikeus esittää pyydettyä lausuntonaan toimikunnan mietinnöstä "Hovi- ja hallinto-oikeusverkoston kehittäminen" kunnioittavasti seuraavaa:

Toimikunta on hovioikeuksien osalta esittänyt, että Itä-Suomen ja Kouvolan hovioikeudet yhdistetään uudeksi Itä-Suomen hovioikeudeksi, jonka toimipaikka sijoitetaan Kouvolaan tai Kuopioon. Toimikunnan tekemä vertailu on puoltanut Itä-Suomen hovioikeuden sijoittamista Kouvolaan. Samalla on näiden hovioikeuksien nykyisiin tuomiopiireihin kuuluvista käräjäoikeuksista esitetty Hyvinkään käräjäoikeus siirrettäväksi Turun hovioikeuden ja Kainuun käräjäoikeus Rovaniemen hovioikeuden tuomiopiiriin. Kymenlaakson käräjäoikeus tulisi kuulumaan Itä-Suomen hovioikeuden tuomiopiiriin.

Kehitys hovioikeuksien asiamäärien ja valitusten käsittelytapojen osalta merkinnee sitä, että on perusteita ja edellytyksiä kehittää hovioikeusverkostoa. Kuinka se tehdään on ongelmallista, johtuen muun muassa nykyisten hovioikeuksien sijaintipaikoista, väestökehityksestä ja maantieteellisistä etäisyyksistä. On aiheellista edetä tekemällä nykytilanteen pitkälti säilyttäviä ratkaisuja, kuten toimikunta käräjäoikeuden mielestä on tehnyt. Hovioikeusratkaisun tulisi mahdollistaa käräjäoikeuksien toiminnan vahvistamista, mikä on tärkeää.

Kymenlaakson käräjäoikeuden kannalta merkittävin ehdotus koskee Itä-Suomen ja Kouvolan hovioikeuksien yhdistämistä uudeksi Itä-Suomen hovioikeudeksi ja uuden hovioikeuden toimipaikan valintaa. Kymenlaakson käräjäoikeudella ei ole aihetta esittää uuden hovioikeuden sijaintipaikasta työryhmän enemmistön kannasta poikkeavaa esitystä eli se puoltaa esitettyä ratkaisua hovioikeuden sijoittamisesta Kouvolaan. Käräjäoikeuspaikkakunnalla sijaitsevista hovioikeudesta on etua käräjäoikeudelle mm. tuomarinvirkojen hoitamisessa ja täyttämisessä.

Jos uusi Itä-Suomen hovioikeus sijoitettaisiin kokonaisuudessaan Kouvolaan, joudutaan tarkastelemaan tilakysymyksiä. Jos Kouvolan hallinto-oikeus samanaikaisesti yhdistyisi Kuopion hallinto-oikeuteen ja Kouvolan henkilöstö siirtyisi Kuopioon, voitaisiin vapautuvat tilat osoittaa Kuopiosta siirtyvän hovi-

oikeuden henkilöstön käyttöön. Kymenlaakson kärjäoikeuden kansliassa on myös joitakin toimistohuoneita vapaina, jotka tarvittaessa voitaisiin antaa hovioikeuden käyttöön.

Istuntosalien osalta tilanne on tällä hetkellä se, että Kouvolan hovioikeus pitää kärjäoikeuden tiloissa pääkäsittelyjä ensi sijassa jutuissa, joissa käsittelyyn osallistuu vailla vapauttaan olevia, mutta usein myös muissa jutuissa. Hovioikeuden pääkäsittelyjä on jatkuvasti ja huomattavasti enemmän kuin missään muussa Kouvolan hovioikeuspiirin kärjäoikeudessa. Ajoittain on pääkäsittelysaleista ollut pulaa, etenkin silloin, kun myös hallinto-oikeus ja Mikkelin kärjäoikeuden maa-oikeus on pitänyt suullisia käsittelyjä kärjäoikeuden tiloissa.

Jos Kuopion hovioikeuden henkilöstö siirtyisi Kouvolan hallinto-oikeuden tiloihin, voisi hovioikeuden pääkäsittelyjen määrä kärjäoikeuden tiloissa kasvaa. Sille on kuitenkin vain rajalliset mahdollisuudet. Salien käytön tehostaminen ja eräät muutokset nykyisissä saleissa mahdollistaisivat jonkinlaisen lisäkäytön. Kärjäoikeudessa on kuitenkin jatkuvasti myös isoja juttuja, jotka merkitsevät suurimman istuntosalin ottamista yhden jutun käyttöön pitkäksi ajaksi. Myös Kotkan kansliaan kuuluvia isoja juttuja joudutaan käsittelemään Kouvolan kanslian istuntosaleissa ajoittain. Lisäksi kärjäoikeudessa on jatkuvasti vangittujen juttuja. Ne on otettava käsiteltäväksi kahden viikon kuluessa vireille tulosta. Vangittujen juttuja voi olla samanaikaisesti useita. Myös vangitsemisoikeudenkäyntejä ja muitakin kiireellisesti esille otettavia asioita on jatkuvasti. Kärjäoikeuden toiminta ei saa häiriytyä hovioikeusratkaisun johdosta.

Siten Kouvolan hovioikeuden nykyisissä tiloissa olisi entiset maksupisteen tilat järjestettävä pääkäsittelykelpoiseksi tilaksi. Toiseksi olisi hovioikeuden järjestettävä matkakäräjiä nykyistä enemmän, Vaasan hovioikeuden omaksumaan tapaan. Kouvolasta on hyvät junayhteydet Savon rataa pitkin Mikkeliin, Kuopioon ja Iisalmeen sekä Karjalan rataa pitkin Joensuuhun. Mainituista kaupungeista tulisi suurin osa entisen Kuopion hovioikeuspiirin alueen valituksista. Tämän ohella hovioikeusratkaisu edellyttää videolaitteiden hyödyntämismahdollisuuksien lisäämistä lakia muuttamalla. Kaikkien asianosaisten osalta on voitava pitää pääkäsittely siten, että heitä voidaan kuulla videon välityksellä. Sen lisäksi videotallennus on otettava käyttöön Ruotsin mallin mukaisesti, jolloin hovioikeus voisi muutoinkin toteuttaa tehtävänsä sillä tavoin kuin sille kuuluu.

Uuden Itä-Suomen hovioikeuden perustamisella ja sen sijoittamisella yhteen paikkaan, ehdotuksen mukaan Kouvolaan, on siis merkitystä etenkin tilakysymysten osalta myös kärjäoikeudelle mutta pääasiassa asianosaisille, todistajille ja oikeudenkäyntiavustajille. Niistä tulee tehtävän ratkaisun yhteydessä huolehtia.

Martti Kurri

Kymenlaakson kärjäoikeuden laamanni

